

## **Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle**

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt minulta kirjallista lausuntoa sosiaali- ja terveysministeriön vastineen (27.11.2025) johdosta siitä, onko ministeriön ehdotuksessa huomioitu riittävällä tavalla perustuslakivaliokunnan valtiosääntöoikeudelliset huomiot vai jääkö ehdotukseen sellaista valtiosääntöoikeudellista epäselvyyttä, mikä edellyttäisi eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 2 momentin mukaisesti lausuntoa perustuslakivaliokunnalta. Asia liittyy hallituksen esitykseen HE 116/2025 vp (hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 64 §:n ja kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 10 §:n muuttamisesta). Esitän lausuntonani kunnioittaen seuraavaa.

1. Perustuslakivaliokunnan tekemä valtiosääntöoikeudellinen huomautus (PeVL 52/2025 vp, kappale 20). Ministeriön vastineessaan esittämä ehdotus 10a §:n 2 momentin täydentämiseksi (perusosan alentamista koskeva menettely) täyttää nähdäkseni perustuslakivaliokunnan vaatimuksen, jonka mukaan perusosan alentamisen – ja siten myös alentamisen 50 prosentilla – ajallisen rajauksen tulee ilmetä nimenomaisesti säädöstekstistä. Itselleni jää kuitenkin epäselväksi, mikä on uuden säännöksen suhde ehdotettuihin perusosan alentamisen kestoa koskeviin 10 §:n säännöksiin. Sääntely näyttää kaipaavan tässä suhteessa täsmentämistä. Vähäisempi kommenttini koskee ehdotettua sanamuotoa: Parempi tapa olisi nähdäkseni säätää, että Kansaneläkelaitos päättää perusosan alentamisesta kirjallisessa menettelyssä *kuukaudeksi* kerrallaan.

2. Perustuslakivaliokunnan kommentit yksilöllisestä harkinnasta ja ns. huoli-ilmoituksen tekemisestä perusosan alentamisen yhteydessä (PeVL 52/2025 vp, kapaleet 17 ja 18). Ministeriön ehdotus 10 §:n 8 momentin täydentämiseksi vastaa nähdäkseni perustuslakivaliokunnan edellyttämiä täydennyksiä.

Arvioni edellä olevan perusteella on, ettei sosiaali- ja terveysministeriön ehdottamiin säännösmuutoksiin liity sellaista valtiosääntöistä epäselvyyttä, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan tulisi pyytää niiden johdosta lausunto perustuslakivaliokunnalta.

Helsingissä 1. joulukuuta 2025

Raija Huhtanen  
julkisoikeuden professori (emerita)